

Filla predilecta

Poch á poch se va lluny

La situació econòmica de Barcelona va normalisantse.

Aquest número ha passat per la censura gubernativa. Esperem que questa setmana serà l'última

LA SENMANA

VISCA en Moret!... ¡Visca el restaurador de la llibertat espanyola!... ¡Visca l'home prouencial que ve a regenerarnos y a fernes feissos!...

May—regireu els analis dels més famosos manicomis y us en podreu convene—may s' havia dat al món un cas de bojeria tan fenomenal com el que avui dia s'està veient a Espanya.

¡Visca en Moret!... Y aquest crit de goig y de victoria no'l llençan, com podrà suposar-se, els seus incondicionals amics, els Aguilera, els Burells, els Albas, els Natalios Rivas, no: son els democràtics els que ho cridan, els republicans, els que diuen estimar la llibertat avans y per damunt de totes las coses...

Ha cayut en Maura. Molt bé... Celebremho sincerament, y al contemplar l'avveniment del seu successor, avans d'entussiasmarnos ab ell com si tractés del Messies anunciat per les Escrituras, reservemnos prudentment el nostre parer, deixem empunyar el timó y esperém els seus actes.

* *

Però... ¿es que en efecte hi ha dret a esperar del nou president alguna cosa bona?

¡Com si l'coneguessim d'avui!

Fills dels antics partits del últim terc del passat segle, don Segimò figura en la política desde l's temps de la Revolució del 68 y no hi ha desditx nacional ab la qual, més ó menos directament, no hi sparegu associat el seu nom.

Comprendem molt bé que 'ls que aspiran a ser diputats, e's que volen ser governadors, els que d'ell n'esperan una prebenda, un empleo, un favor, un modus-vivendi que 'ls tregui momentàniament de apuros, l'aclamín y l'incensin y fingeixin creure en el seu esperit democràtic, y l'considerin capás de resoldre l'un darrera l' altre, ó tots junts, els mil y un problemes que amenassadors ens enrotllan.

Però l'poble, el pobre poble, joguet etern de les malas arts dels seus pastors, quan no incapossos, perversos; el poble ¿qué pot esperar de 'n Moret?

Moltas coses hem perdut en aquests darrers temps, però conservem encara la memoria y ho recordem tot, tot, tot.

En Moret!... En Moret, tan afigit pocha días hâ per la suspensió de garantías, es el governant que ab més freqüència las ha mantingut sospesas.

En Moret, tan enamorat actualment de la supremacia del poder civil, es l'autor de la llei de Jurisdicció.

En Moret, tan anticlerical desde fa tres setmanas, es el qui més facilitat ha donat, sempre que ha sigut. Goberna, à la invasió francesa.

En Moret, en fi, que avuy tan amargament se lamenta del conflicte del Riff, es l'home de la Conferència d'Algeciras, origen únic dels compromisos en virtut dels quals Espanya ha hagut d'anar al Marroc a restablir l'ordre a canonadas.

Ah! Sense temor de quedar malament, podem pronosticar-ho. La nova situació donarà als seus amics que són per això l'han portada—empleos, posicions, càrrecs ahont la necessitat quedat satisfeta ó la vanitat pugui esponjarse, però l'poble, el poble treballador que no espera gangas ni des inos y que són vol llibertat y pa, no'n treurà res. Passats els primers moments de irreflexiu entusiasme, ja veuré en què paraen aquestas llargues llistas de promeses que 'ls flamants redemptors, buscant cora per la seva comèdia, pàsseran avuy ab ayre triomfal per davant dels ulls de la multitud sempre cànida.

* *

¿Visca el campió de la llibertat, diheu?... ¡Visca...

Al treir serà el reir... No digueu després que no estavau avisats.

Orador eloquent, burgès atildat y ateneista de superior cultura, en Moret, molt apreciable com a home, es com a polític un baliga-balaga, un panell intel·lectual, que, si fos possible olvidar els danys immensos que ab les seves lleugeres ha causat a la nació, faria riure.

En Moret, avuy—això ho sab tothom, menos els innocents que de bona fè l'aplaudeixen—no vé a restablir l'imperi de la llibertat, ni a obrir de batá las portes als ayres democràtics, ni a combatre al clericalisme, ni a resoldre res. Vé pura y simplement a continuar l'història d'Espanya...

¿Que no?

Fem de manera de no morirnos; que, si vivim, ja'n parlaré dins de quatre ó sis mesos.

PIF-PAF

MAURA

... En el recó de l'escriptori familiar, lluny del món, el caigut pensa. Darrera ell, com una nuvolada càdica, l'obra seu, aixora i vana, se fon en la concreció definitiva, despietada, de l'història.—Recordeu, lectors, de quina manera vaig intentar donar-vos la sensació d'aquesta magna cosa, l'història, quan el dictador Joan Franco va caure sota una glopada de sang? L'història era palpable, reptilment viscosa, en l'aparència visible dels mobiles, de les petites coses familiars, dels menuts objectes de cada dia. Hi havia, per tot arreu, glevs d'història. Un formidable ressó d'història responia en la vibració de cada campaneta, en el refrec meteix de la ploma sobre el paper. Aquell home i l'història ja no se separarien mai, en dolorosa i tràgica parella.

En Maura, sota una altra ona de sang, desapareix avui de les destinacions d'Espanya. He dit despareix. —Ah, bons amics, ja os veig remoure el cap en signe d'incredulitat, com a dient-vos qu'en aquest país no pot assegurar-se mai que no retornaran les calamitats vençudes, i que molts homes sobre els quals plena l'ombra sinistra d'una atrocitat jurídica, o qui tenen adherida eternament l'ombra del varó que feren desapareixer, conviuen encara entre nosaltres en la plenitud de les consideracions socials i dels als càrrecs públics. —I bé: per això parlo; tot el nostre esforç desd'avui ha de tendre a quèl funest si-sim Maura no sia un més d'aquests espectres qui retornen desde més enllà de la mort civil. I si per atzar de les coses ens hem vist en la contingència d'advocar ocasionalment per la pujada dels desacreditats liberals al poder, devem era protestar a cada hora contra aquella antiga consideració mutual de partits turnants per la qual hi havia una colònia persistent entre Maura Moret pera l'obra del govern, com va esser-hi un temps entre Canovas Sa-gasta. El nostre dever ens imposa aprofitar la primera dissidència entre els liberals pera que llur dreta, presidida p'en Moret, se cohesioni com el nou i únic partit conservador espanyol, a fi de constituir am l'ur esquerra, presidida p'en Canalejas, un partit liberal més modern i europeu, esperant l'hora en quèl nostre ideal de republicans arribi a la victòria.

... Ara, en el fons del seu gabinet agombolat, el caigut pensa. Pensa en l'obra malaguiana d'atracada. Pensa en l'estela d'odis, destrà en l'ombra espessa les revoltes del futur camí. L'història es alà, darrera ell, com per l'altra, sense pietat, enrotllant-lo com amb els tentacles d'un gran pop... L'Història!

Quina es aqueixa obra? Examinem-la ràpidament. En Maura va dir-ne la revolució desde arriba, amb un eufemisme qui vol desfregar la progressivament acelerada reacció, inseparable de tota innovació vinduga de les dretes. Les grans etapes del gabinet qui acaba de morir són: el projecte d'administració local; el projecte de llei contra el terrorisme; la guerra, i la repressió anti-catalana.

El projecte d'administració local enclou l'alliança d'en Maura am les dretes anomenades catalanistes. Es la caracterització plenament burgesa d'aquest govern. La Catalunya plutocràtica, parvenue, havia de trobar-hi per força el seu verb. I la conjunció va fer-se. Jo no repetiré ara els meus conceptes coneixuts

sims sobre aquell projecte de llei, en bona hora malaguayan. Sols insistiré, pera satisfacció propia, en qu'a través les simulacions i protestes de lliberalisme prodigades p'els conservadors aleshores de aquella discussió llarguísima, vaig endavinar la fonda reacció qui covaya sota el projecte. Comprènem ara bé com les dretes catalanes havien de col·laborar-hi activament, no sols per la migrada i apparent concessió autonòmica de les mancomunitats, sinó (PRINCIPALMENT) per la forta tendència regresiva qui'ls assegurava un predomini artificial i oligòcratic sobre les destinacions de Catalunya, ja que no podrien dominar-les am la força natural de l'atracció de masses? La llei d'administració local ha naufragat... Imaginieu la montanya de paperassa que representa aqueix fallit intent de renovació administrativa? Penseu bé el temps perdut en discussions i estudis, en transigències i racomodaments? En la fallida d'aquest projecte hi ha una viva imatge de tota la situació maurista: parauleig, apariència, vanitat, simulació... Una volta més se prova que contra el temps no pot impuniment bogar-se.

—I el projecte sobre terrorisme, aquest projecte qui ara ens menacava de nou, si el govern no hagués caigut? L'odi d'en Maura i d'en La Cierva a la premsa, manifestat a cada moment propici, en l'informació previa sobre la llei de jurisdiccions (la qual, digui's lo que's digni, es tant d'en Maura com d'en Moret), en la represió de Catalunya, en les vantades del Parlament, en l'inconsciència davant la protesta magnífica del periodisme mundial sobre el cas Ferrer, tingué en la llei de terrorisme la seu capdal expressió. I volèu una prova més clara de l'inutilitat d'aqueixa llei morta abans de néixer, que l'era fatídica de la repressió tot just acabada, aplicació d'aquell mateix criteri legal, qui ha donat per fruit un recrudiment de bombes?

La guerra... Reservó per articles especials el parlament. Però no s'oblidi qu'el moment inicial de la guerra, empresa amb absoluta manca de tota anuencia de la voluntat popular sobiran, es el moment inicial d'aqueixa altra lluita desigual i terrible entre en Maura i el poble dels desheredats i dels no-conformistes; i es també el moment inicial de la lluita entre en Maura i Europa.

En Maura i Europa! Sempre m'ha semblat veure, en aqueix advocat sobre-saliente, retòric i sofista, bon pour épater le bourgeois, un home ignorant de la llengua extrangera. Ranciament tradicional, castizo, oh Azorin, el téu Maura ho era perfectament. No tenia tampoc, oh Unamuno, ni una espira d'aquell francèsisme salvador, més o menys propi de tots els heroics innovadors d'Espanya, desde Aranda a Mendizábal, desde els constitucionals de Bayona i Cádiz fins a la nostra mateixa esquerda catalana. En Maura, en l'estil meteix dels seus discursos (ja ho he dit altres voltes) té un enrevessat conceptisme quevedesc, lapidari, sentencios, menàtic per l'imatge, on se deixa veure l'entròc d'aqueix sofista am tota la generació espanyola del gran temps intollerant. Una frexa sequetat de cor traspuja sota cada paràgraf. Hi ha tota la crudeltat reflexiva i sabia d'un dogmàtic.

Per això aquest home es un adorador de la frase. Els seus moments polítics se compten per frases. —Quina es la frase d'avui del president? —seblaven preguntar-se els periodistes reunits a les portes del Consell. I la frase, debitada entre un amable somriure, corría per la cort, per tota Espanya. —Avui ha dit Juego de virutas. Avui ha dit... —Desde el President al gènero chico, el regne de la frase unifica en una metaixa insubstantialitat tots els ressons d'aquesta baixa política, ignorant de la Política. —Vetaquí, oh Aristòfan, el téu novell Cleón! Espirit completamente domèstic, compost únicament de lletra; es dir, lo contrari de l'esperit... Orador, retòric, sofista, home de lletra, tot això es una mateixa cosa, etimològicamente i realment...

Seria curiós analisar l'evolució del conservadurisme espanyol a conseqüència de l'adveniment d'en Maura desd'el camp liberal (oh ironia!) El conservadurisme espanyol de la Restauració, sintetitzat en la persona d'en Canovas, tenia un sediment ben visible d'influència estrangera. En el fons, aquells homes continuaven essent afrancesats. Podria dir-se qu'així com les esquerres espanyoles havien heretat el romanticisme francès de barricada a lo Delacroix (*La Liberté guidant le Peuple*), transplantat al romanicisme tabernari d'Espronceda, les dretes

pirital versallesc, sota cada polític pur d'aquests conservadurismes espanyols. L'experiència de la Revolució els comunicava ademés l'instint previsor de la tolerància. Per un moment, la monarquia espanyola, sota Alfons XII, sembla haver-se incorporada a l'evolució de la contemporanitat. Literàriament, aquell esperit polític se mostra, perfecte, en la persona d'un Valera, mixte de classic espanyol i de volterià; en la persona d'un Campaomor, qui vessa l'esprit ultrapirénenc en el motiu de les humoradas; fins en la persona d'un Silvela, fill d'afrancesat, bon escèptic a lo Balfour, incapacitat de governació per la tara del seu mateix escepticisme. —Avui en Maura, am tota la seua rudesa de plebèu mallorquí, crescut a l'ombra dels convents i entre una societat solapadament levítica, transporta a la governació de l'Estat aqueix semitisme, incapàc de parlar en francès, incapàc de traduir Espanya, en aquella traducció on hi ha, en suma, tota la nostra obra de pervenir.

En Maura encarnava, doncs, la xenofòbia propia de tot sistema voluntàriament isolat de la cultura coetànica, xenofòbia dobrada, com totes, d'un anaerònim; es dir, desequilibri am l'espai exterior; desequilibri amb el temps del defora.

Però la creixença política d'en Maura ha estat possible per la feblesa estupenda de les esquerres, molt més que per la propia excelència d'ell. El síntoma més fort de la decadència espanyola es el no haver-s'hi constitut encara una selecció (per lo menys) d'homes de llibertat i modernitat europea. Es una malaltia social, més que política. En Maura ha provat una volta més que contra les fortes coloracions, contra les categories firmacions, com era ell, les mitges tintes, les covardies, les dissimulacions, les transigències, les dilacions indefinides, seran vençudes infaliblement. En Maura no ha tingut un contrapè de categoria en el platet oposat de la baixà política. Adorat, naturalment, per les burgesies altes i baixes, qui aclamen sempre l'energia... contra els demés, no ha trobat un adversari qui conseguis posar-se a si mateix com ídol de moment, ofert a les futures e imprescindibles reivindicacions. I reparèu qu'el polític qui's sent íntic, es arrastrat fatal i progressivament a l'abús de poder, a la tirània.

Aquest home! Pera la seua caiguda ha estat précis el concurs de tota Europa. Es una honra... deshonra, però honra a la fi. Si continua, tot el sistema planetari, tota la volta sideral se conjuren contra ell! En l'obertura d'aquest curtissim període legislatiu, Europa destruïa una testa d'home tot j'et acabada de tallar, penjada a la capsadera del banc blau, com un pell-roja l'hauria penjada a la sella del seu cavall; i Europa recullia aqueix cap com un guant de provocació. Una tempesta de lluvia sente igual haurà acompañat d'aqueixa caiguda; una cridoria on semblava surar, com en la vetlla de Thermidor, el crit europeu: la sang t'ofega, tirà! —Hi ha, sia com sia, una sinistra grandesa en tot això.

En Maura encara es massa home pera els nostres burgesos. I d'aquí la divinisió d'aqueix La Cierva, exaltament de cinisme sense exemple en tota la nostra deliciosa història parlamentaria.

GABRIEL ALOMAE

EL NOU MINISTERI

O 'ls demanavan?

Aquí 'ls tenen.

Provehits — al menos així ho diuen els — del miraculos balsam que ha de curar tots els mals de aquesta pobra nació,

cuantó més desgraciada,

jay! más querida,

l' altre dijous, festivitat de Santa Ursula y las onze mil verges, per medis més ó menos fests y decorosos, varen apoderar-se del mando.

Lo cual que seguita nostra, no sabem si bona ó dolena, pero ja tradicional costum, anem a tenir l'honor de feliç la presentació del personal a fi de que, si algun dia's topem ab algun d'ells, no puig dir que no 'l coneixen.

—

MORET

Ha sigut heroe per forsa y—entre nosaltres sigui dit—es el més innocent de tots els senyors que figuren en el ministeri de Santa Ursula.

Ell ja 'ls ho deya als seus amichs:

—No 'ns convé, avuy, escalar el poder. Hi ha perdents una infinitat de problemes, si l' un espinós, l' altre ple de punxas, y hem de procurar, ja qu' es en Maura qui 'ls ha plantejat, que sigui també ell qui 'ls resolgui.

Pero 'ls seus amichs no s' entenen de problemes ni d' espines.

—Déixis de músicas, don Segis,—varen respondreli.—Aqui de lo que 's tracta es de menjar. Entrém á la cuyaña, y quan ens trobén á dintre, molt serà, passi lo que passi, que lo menos no 'ns hi aguantem un parell de trimestres.

Y l' infelís de 'n Moret, que á horas d' ara ja vintitres vegadas s' ha arrepentit d' haverse deixat embarcar, va dir que sí y, tancant valerosament els ulls, ell, que no es capás de governar ni sab presi-

dir, va quedarse la presidència y la cartera de Gobernació...

Tremolém... y seguim endavant.

CONCAS

Es el ministre de Marina.

Feyna descansada, la seva.

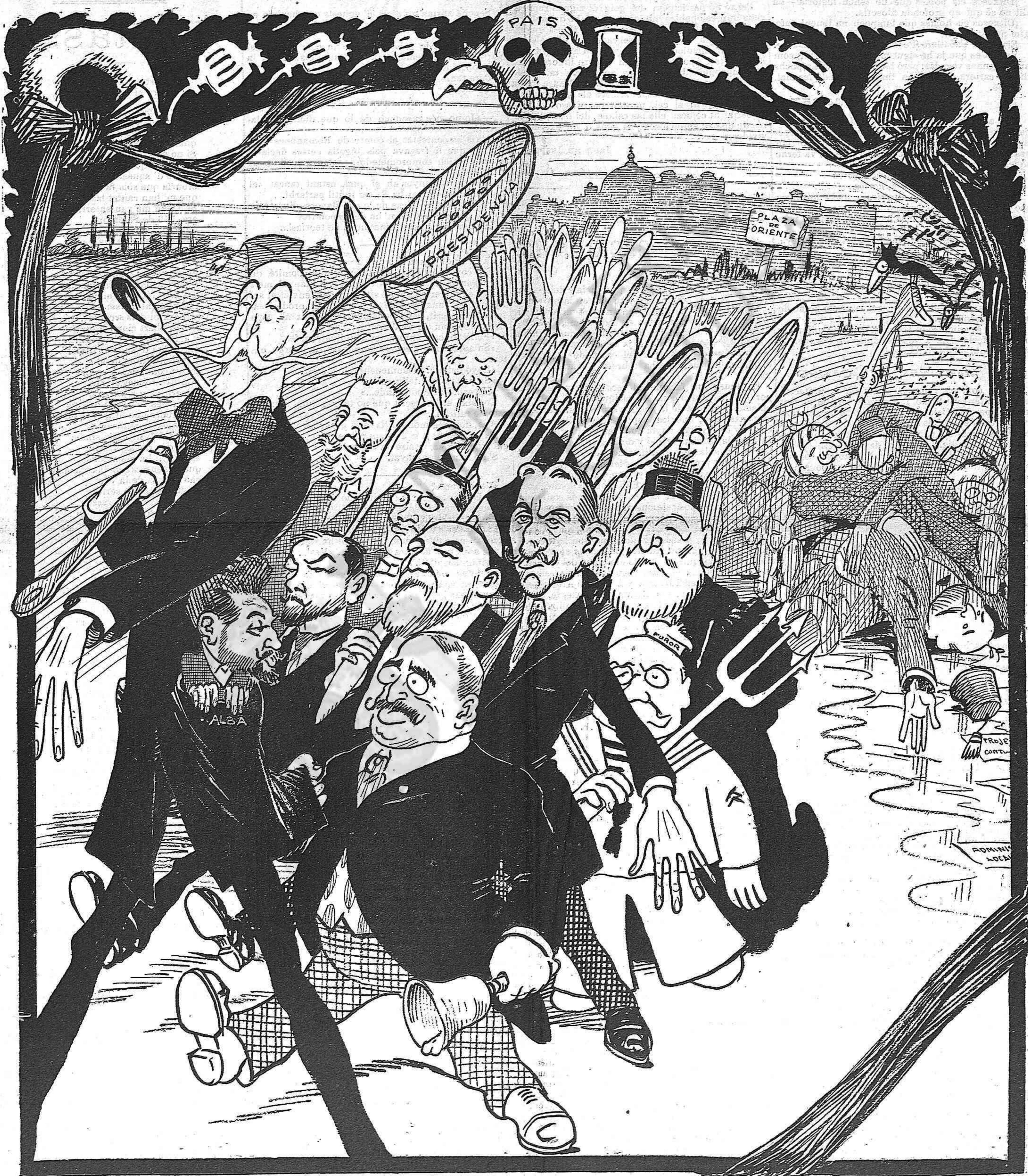
—A qué 's reduheix, total?

A rebre 'ls parts que l' comandant de la divisió naval del nort d' África li envia desde la Restinga y a contestarli que *bueno*.

Cert que la qüestió de la nova esquadra podrà proporcionar-li alguns amohníos, però [ay], quan se posa la primera pessa de la primera quilla del primer barco d' aquesta esquadra, [quí] sab ahont serà ja el senyor Concas, ministerialment parlant!...

BARROSO

—Per ahont es diputat vosté?—varen preguntar-li á en Campoamor una vegada que l' gran poeta va deixar-se portar al Congrés.

La harka del pressupost

¡Moret se 'n va á la guerra,
birondon birondon birondenal...

—¿Per ahont?—va contestar ell:—Per... en Canovas.

Era la veritat. A la seva amistat íntima ab don Anton més que al vot dels seus electors devia l' acte l'autor de les *Doloras*.

Es lo mateix que li ocurreix al senyor Barroso.

—Per què es ministre, vosté?

—Perque soch amich de 'n Montero Ríos.

En efecte; sois en virtut de la protecció de 'n Montero Ríos y del interés que en Moret ha tingut en afalgar al *gran canoni*, es en Barroso ministre d' Instrucció Pública.

Com ja pot suposarse, una volta en possessió de la breva, ell no instruirà á ningú.

Pero cobrarà, y 'l cobrar, sempre es instructiu.

PÉREZ CABALLERO

¡Ditxosos els pobles que no tenen historial—ha dit no sé qui, ab profonda filosofia.

¡Ditxosos els homes que tampoch ne tenen!—afe-gim nosaltres.

El senyor Caballero (Pérez) se troba en aquest cas.

Veritat es que ja ha sigut ministre—d'Estat, com ara—algunes vegadas; però ha usufruat tan pochs días la cartera, que no ha tingut temps de fer mal.

Ni bé.

GASSET

Es l' amo de *El Imparcial* de Madrid, aquell diari (ja ho hem dit algun cop, però may es de més repetirlo) del qual anys enrera, quan encara corrian pessses de dos, un que 'l coneixia molt bé va ferne aquesta fotografia:

«Definde á Cristina Martos
y se vende por dos cuartos.»

En Moret, que sab lo horrorosament empalagós que l' *Imparcial* sol posar-se quan el seu propietari no es ministre, li ha tirat la cartera de Foment pera ferlo callar.

¡Qué volfan que fés?... No hi havia més remey...

ALVARADO

Minstre del cacau.

Procedeix de la camarilla republicana de don Emil Castelar.

¡N' hi ha prou ab aixó pera senyalar els graus de la seva consequència!

Si com á ministre d' Hisenda no ho fa millor de lo que va ferho com á republicà, jay de las nostres ja prou esquilmedas butxacas!

MARTÍNEZ DEL CAMPO

També, com en Barroso, conta ab la protecció de 'n Montero Ríos, ab l' agravant de que aquells fins li es parent. ¡Calculin! ¡Qui negarà una cartera á un parent del retirat de Lourizán, del home que poguer ser jefe del partit se contenta ab cololar á tota la seva familia... y dir mal de 'n Moret?

Gracia y Justicia estan en mans d' aquest senyor que, per altra part, diulen qu' es bastant bona persona.

LUQUE

Per ser el ministre de la Guerra, percal que avuya's porta molt, el guardavan pel últim, ab la deliberada intenció de parlarne una estona.

Pero de sopte, al recordar qu' ell es l'autor de la lley de Jurisdiccions, hem pensat que «no está el horno para bollos» y, seguit el consell d'aquell venedor de taronges, callém y passém de llarch.

No fos cas que pel gust de fer una petita broma se'n tombés el tinter... y resultessim *Jurisdiccionats*.

* *

Ja has vist, lector, el nou ministeri.

¡No t' agrada?

A nosaltres ens agrada menos que á tú.

Pero, francament, ateses las actuals circumstancies... vaja, no 'ns atrevim á dirlo.

FANTÁSTICH

De mal á pitjor

A caygut en Maura, enhorabona. Ja no imperará aquella reacció desenfrenada que feya témer á n'en Ramir de Maeztu la intervenció de las nacions civilitzades; ja podrán respirar á plens pulmons els sanitosos ayres de llibertat; ja no se 'ns imposarà colectivament la direcció espiritual dels frarets, ni se 'ns entregará il·ligats de mans á l'explotació material de las grans empreses.

Pero ha pujat en Moret ab tota la seva pandilla d' ambiciosos y ja no veymotius pera estar alegres. Ha desaparescut de nostres cors l' odi que 'ns inspirava la conducta de 'n Maura, pero ha invadit nostres estomàches el fàstich que 'ns produueix la comparseria de 'n Moret.

El partit mal anomenat *lliberal* es solsamenet lliberal en l' oposició, y encare no més de llengua; en els fets es tan reaccionari com el partit conservador, menys escrupulós en els procediments que 'l maurisme y més amparador de cacichs y de cridaders. No hem guanyat gran cosa en el canvi.

Del llop, un cabell; menos mal si la pujada d' en Moret significa la tornada á les seves llars dels infelisos tan arbitrariament desterrats, la llibertat dels presos polítics, el regresa dels emigrants, l' acabaient d' aquesta repressió violenta que ha concitat contra nosaltres l' odi de totas las nacions civilitzades. A ferho vé obligat en Moret, encare que no més sigui en pagament de l' esforç que 'ls republiques han fet pera donarli el poder; pero ens fa mala espina la poca pressa que té en fer questa obra de justicia y el poch interès que demostra en que 's conegut que manan els lliberals. Fa, quan escribim aquestes ratllas, vuyt días qu' es al poder y encare contindran las provincies de Barcelona y Girona sense garantias constitucionals.

No 'ns extraanya que l' home del panell no cumpleixi els seus compromisos y s' olvidi fàcilment de sus promeses; pero en Canalejas, l' Azcarate y l' Iglesia deurian recordarli que fa poch temps creya de necessitat absoluta el restabliment de las garantias constitucionals á las dugas provincies catalanas. No hi val l' escusa de que son necessaris avans els informes de las novas autoritats civil y militar nombradas pel nou Gobern; quan en Moret demanava á en Maura el retorn á la normalitat es que ja estava segur de qu' en la mida que demandava no hi havia cap perill. «Han empitjorat las coses desde llavors ensa ó s' han produudit successos que fassin precisa la suspensió de garantias? No; doncha la primera cosa qu' en Moret devia posar á la firma del rey era el decret restablint las garantias constitucionals á Barcelona y Girona. No ho ha fet y no 'ns extraanya tractantse de 'n Moret.

Perox no participem del goig d' algun republicans impresionables ab aquest cambi de govern. Nosaltres farem igual guerra á n' en Moret que feyan á n' en Maura. Conservadors y liberalson igualment enemichs d' Espanya, de Catalunya y de la Llibertat. Apoyaram á un govern liberal quan se compongnés d' uns homes que fossin tan fonda y conveniudament liberals com es en Maura fonda y conveniudament reaccionari. Ab els liberals que manan avuy ni el cel, perque per dessobre de la Llibertat hi colocan ells las caixas del *trust*, l' intérés de quatre ambiciosos y la gana d' un exèrcit de vidiors.

JEPH DE JESPUA

La resurrecció del caciquisme

AS eleccions provincials del passat diumenge han fet en la província de Barcelona un trist miracle: han ressucitat el caciquisme, l' odia y maleït caciquisme, aqueixa mala herba que ja semblaava haver desaparegut del camp de la política catalana. La mala herba rebrota y s' arrela novamente.

Es aquest un fet que cal reconeixer y confessar per dolorós que sigui. El caciquisme, el vell caciquisme, deshonra de la política espanyola, renaix en la nostra terra, que tan espléndidas culturas de llibertat y de civilitat havia donat en els darrers anys. Davant de la significació y de la gravetat d' aquest fet, es no solament inútil, sinó perillós, acudir al desacreditat procediment de disfressar la veritat ab ropaçons d' explicacions y tergiversacions més ó menos hábils. Es alhora lo més noble y lo més convenient declarar tota la veritat. Val més confessar el mal ab el propòsit de buscarhi el remey possible, que viure enganyosament ab l' apariència d' una inexistent salut. *La Veu de Catalunya*, que ja han de renunciar á las *habilitats* que són la característica del seu grup, intenta paliar els efectes del triomf dels caciquistes en las eleccions del diumenge passat. Segons el diari regionalista, els cacichs elegits á Sabadell-Tarrasa y á Mataró Arenys, els Moret, els Bartrina, els Barata y els Alegre, ja no son lo que eran. Son, al seu dir, «personalitats que un dia exerciren de cacichs, quan hi havia ambient caciquista, però que ara no tenen més remey que seguir las novas orientacions de Catalunya». Vetaquí á la Lliga rentant els pecats dels vells cacichs en las aygas del seu Jordá. Però el Jordá de la Lliga porta las aygas térbolas y no pot netejar á ningú.

Se comprén molt bé que 'la lligaires procurin dissimular la significació de las victorias caciquistas del diumenge darrer. Ja fa temps que ells tenen tractes ab els cacichs dinàstics, ab els quals han anat publicament de brassat, sobretot á la Diputació Provincial de Barcelona. Ara mateix han acudit á la lluya en alguns districtes francament coaligats ab els candidats dels cacichs y ab els cacichs mateixos. ¿Cóm han de confessar el mal immens que la resurrecció del caciquisme fa á Catalunya, si ells han contribuït poderosament á aixecar de la tomba aqueix Llatzer en putrefacció?

Però *La Veu* no dará entenent á ningú de que 'ls cacichs ja no siguin cacichs. Son els mateixos; son, ara com avans, els representants á Catalunya de las oligarquías madrilenes que 's titulan partits; son els homes tacats per totas las bruticidades políticas. Si avuy no cometan tantas malifetas com avans; si avuy no hi ha ambient caciquista, com escriu *La Veu*, no es pas porque ells s' hagin millorat, no es pas porque 'ls s' hagin transformat mágicamente, sinó porque 'l poble, despert, vigila.

No amaguin els regionalistes la veritat. El vell caciquisme ha ressucitat. Farà bé d' ajuntarse ab ell el nou caciquisme de la Lliga. Així se concentraran en un sol lloc els enemichs, y la forsa democràtica de Catalunya podrá dar la batalla á tots plegats.

FULMEN

BATALLADAS

PEI als que per medi dels números prenen arreglarho tot, fins las seves derrotas, la jornada electoral del passat diumenge constitueix una nova y eloquient demostració de la empenta y vitalitat de la Esquerra catalana.

Tres candidats á la diputació provincial presenta aquesta tot just naixent conjunció de forces, y 'ls tres resultaren elegits. La candidatura de la Lliga, á despit de las nombrosas ventatjas ab que acudia

á la lluya, quedà molt per sota de la republicana autonomista.

De las momias del Comité de Defensa social no hi ha perquè parlarne. *[Pau als morts!]*

Heusquí arà 'ls números, pera 'ls qui á las combinacions numèriques siguin aficionats:

Candidatura de la Esquerra:

Puigpíqué	6,425 vots.
Roig y Armengol	6,449 >
Sufiol	6,588 >

Candidatura de la Lliga:

Isamat	5,088 vots.
Muntadas	4,232 >
Oller	4,181 >

Segons afirma un diari d' aquests que beuen en bonas fonts, no es probable que las actuals Corts tornin á reunirse.

¡Ahh... Així ja sabé perquè 'ls conspicuós del partit liberal demanaven ab tanta insistència la seva obertura.

Pera tenir el gust de ferlas tancar... y deixarlas tancades.

—Jo no més responch de lo que dich al Parlament.

Aixís ha contestat el comte de Romanones á un diputat que li fregava pels bigots certas declaracions un xic comprometedores fetes per ell en un diari francés.

Vetaquí un senyor ab el qual, estant tancat «el temple de las lleys», ha de ser inútil parlarhi.

Perque qui'n fa cas de lo que llavors diu, si ja se sab que després no n' ha de respondre?

¡Ay, coix d' home! ¡Quina mena de teorías!...

Ja hi ha qui para la má.

Els conseñents ex-republicans del Comité de propaganda liberal de Barcelona, aproveitant ab molt salero el darrer canvi de situació, han enviat al senyor Moret una especie de memorial, prodigiosament mal escrit, però bellament amenisat ab cops de bombo com els següents:

«Felicitamos calorosamente al ilustre jefe...

«Su aplastante discurso ha puesto de cuerpo entero...

«Rayó usted á incommensurable altura...

«Su poderosa inteligencia...

«Ha estado usted grande...»

Tot aixó en un escrit que no té més que dotze ó catorze ratllas...

Apa, don Segimon, no 'ls fassí gruar més.

Es precís que á n' aquests pobres xicotets els donqui alguna cosa, qualsevol tontería...

S' no han ben afanyat.

—Va de veras?

—Es impossible la continuació de tota inteligença entre conservadors y liberals», —va dir en Maura en el tremendo discurs pronunciad el dilluns davant dels seus diputats y senadors: —«D' avuy en davant, entre ells y nosaltres no hi ha res.

—Es á dir que fins ara hi havia?... ¡Ves!... May ho hagueram sospitati...

De totes maneras, si l' amenassa 's fa efectiva, preparemnos á veure cosas grossas el dia que las dugs foras beligerants arribin á las mans... ó á las llenguas, qu' encare es pitjor.

Dels liberals y 'ls conservadors no'n quedarán ni las quás.

Amen!

Dijous, en el precís moment en que en Moret era nombrat primer ministre, va sentirse en alguns llochs d' Espanya un terremoto bastant violent.

—Es aixó un pressagi?... ¡Qui sab!

Tindrà gracia que resultés que la terra té més penetració que las personas.

—Hay que derogar la ley de Jurisdicciones, diu *El Imparcial*.

Si que hay.

Però jay!, ja veurá 'l diari de 'n Gasset com, al cap-de-vall, no hay.

A pesar dels ays que llenstan las víctimas.

—Quin tranquillasso n' hi ha de 'n Moret!

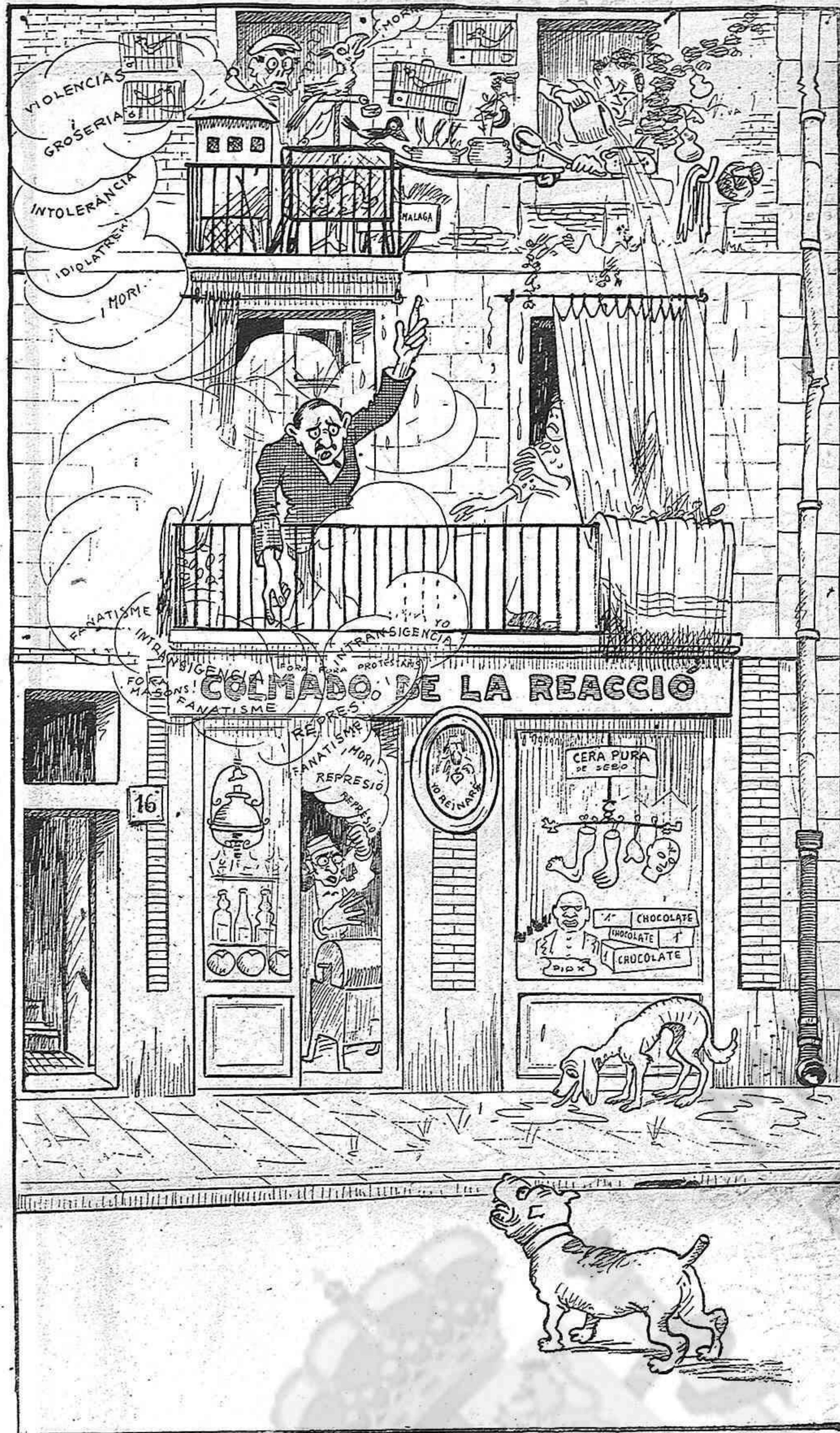
—S

La victoria de la Esquerda

--¡Ja hem pres el Gurugú electoral!...

La casa dels escàndols

EL POBLE:—Entre 'ls de dalt y 'ls de baix, aquí aviat no s'hi podrà viure.

—Tot ajuda à fer més trista la visita, ¿oy?... Pero t' interessarà, ja veuràs.—

Vam pujar les escales gayrebé de puntetas. Al trucar à la porta del pis ahont vivia l'home que anava à conéixer, vaig notar que à n'el meu company li tremolava la mà, y tota la seva conmoció va sentirla encomanarsen y de nou vareig dolerme del pas que anava à donar...

* *

La porta va obrirse de bat à bat y un home alt, barbut, revellit, vermell de cara, ab dos ulls petits y rodons y esfondrats dintre las concas moradencas. va somriure tristament davant la nostra presència.

—Vosté per aquí, bon amich?—va preguntar, y las seves mans s'allargaren, pera estrényer, afectuosas, las del meu accompanyant.

—Vinch—va dir aquest—à ferli la visita promesa y à presentarli un estimat confrare meu...—

L'home va mirarme encuroosit, clavantme la seva mirada fins alashoras perduda, y va oferirme la mà, que jo vaig estrényer amb certa recansa.

A una indicació d'ell, vam endinsarnos pel pis, fins à la seva habitació. Una saleta reduïda, ab una taula-escritori, cuberta de papers en desordre. Per las parets quadros històrics y algunes retrats. Destacava d'entre aquests el d'un senyor gris, presuntament la panxa, las mans à las butxacas dels pantalons, tirat enrera el barret d'als amplas. Fent joch ab aquest, à un altre costat, un del *Guerrita*. À un recò, plena de pols, una estatua, en guix, de la República. Al seu damunt, feta de cabells, una imatge de Sant Llorenç cremant damunt d'unas graellas. Mitja dotzena de cadiras acabaven d'omplir la estancia.

—¿Cóm se troba?—va preguntar el meu amich al seu, un cop cada hu segué al seu lloch.

—Malament, molt malament... Tinch por que aquesta vegada no conseguí sortirne.

—No desconfíhi...

—Estich perdut, estich perdut...

—Y aixó?...

L'interrogat devia, ab un moviment, indicar que la meva presència l'privava de parlar, donchs el qui m'hi portava s'apressà à dir:

—Pot enraionar ab tota confiança. Es més que

un amich, un germà meu y es com si no més parlés ab mí.

Alashoras l'home va clavar-me la mirada com si volgues estar segur de lo que l'meu company li deya, y després d'un moment de pausa; va començar à parlar.

—Li dich que estich perdut porque jo m'ho sé conéixer. Amich! el remordiment no m'deixa viure. A totas horas m'acompanya l'idea horrorosa, perdura en mí el record de l'home mort tràgicament ab noble gest de grandesa... Ho he probat tot p'era sustreurem à n'aquest sufriment, pero tot lo que he probat es inútil. No m'queda altre recurs que esperar entre deliris la mort dolsa que d'un cop acabi ab mí... Ah, si jo tingüés valor!....

Las seves darreres paraules tenien l'accent tràgic del venut que s'veu impotent pera fer esforços que l'conduheixin à la victòria.

—No sigui així—va dirli el meu accompanyant, desitjós de calmar-li aquella excitació.—Qui sab si el temps horrà'l record del seu acte y tornará à vosté la tranquilitat perduda.

—Es impossible, amich, es impossible. Jo m'no compe del meu pecat y sé que contra la rahó no hi ha lluita possible. Soch un cobart, un rastre, un miserables! Estich condemnat à romandre entre pobres d'esperit y malfactors. Soch un cobart! Soch un cobart! El meu valor, llohat mil voltas, s'ha probat que era mentida! Deu de Deu! y tot el món se'nyalantme ab el dit!

La mirada del malalt vagava en l'inquietut. Els seus ulls petits y rodons s'obrien y tancaven incessant, com si seguissin el creuar de mil ideas que s'agitaven pel cervell. L'enteniment semblava fugir de l'home, y el cos tot se removia y els brasos accionaven desesperadament, y las paraules eran incoherentes.

—Soch un cobart! Soch un cobart! L'idea d'aquesta cobardia es lo que no m'deixa en repòs... Aquesta nit! Aquesta nit! Quin somni, amich, quin somni! Damunt els meus ulls s'estenia una immensa plana grisa. Grisa la terra en tota sa amplada, grisa la volta del cel. Jo anava perdut y caminava per camins inacabables... De sobre, com si un vel enorme s'esqueixés, tot el món ha devingut blanch, y el camí à seguir s'allargava fins à l'infinit. Un

moment més de panteig, de sufrir, de plorar y de soletat, fins que tot altre cop ha canviat y als meus ulls s'ha tornat roig. Roig de sanch que feria la vista. Roig de sanch com la de la meva víctima! Després el món ha trontollat y als meus passos s'ha obert un precipici que se m'ha engolit entre rinades de sanch que inundaven la terra. Volia cridar y no podia. Volia corre y las camas me flaquejaven. Volia defensarme à cops y els brassos no tenien forsa... Me trobava en altre camí, ara negre, negrò per tot, fins al lluny abont la vista gayrebé no m'arribava, que m'ha semblat veure lluir una llum oscilanta, ara encesa, ara apagada, com una estela guidadora. Passava un corb y m'ha ofert las alas. El corb, el meu company, venia à treure del perill y jo l'he acceptat l'ofrena. Y volant, endut pel corb, he arribat al terme del camí... M'he trobat al cementiri.

Era ell, era ell, amich. L'he vist somriure ab ayre de resignat, compadintes de la meva miseria. La seva rialla, j'cóm l'he coneugut! Era la mateixa que florí als seus labis quan me conegué delator.

Tot de sobte, el seu rostre s'ha contret per una mirada tràgica... Els xiprers se movien à impuls de l'ayre de la nit. El vent xiulava ab xiuleta que l'ressò repetia ab estridència y s'han alsat las llosas de totes las tombas pera deixar pas als morts que cridavan ab veu acusadora.

Ell, alegant, corpulent, acariciadas per l'ayre les seves blanques vestidures, ha extès la seva mà cap à mí, ha aixecat el front altivò y en el front li he vist marcades les flors negres de la meva cobardia. Els xiprers, balancejantse, semblavan voler besarlo. Els morts entonavan cantiche d'immortalitat y fins els cors respectaven el seu cos que jo no vaig saber respectar en vida.

La seva veu clara y potenta ha imposat silenci s'à enlla. Y ha cridat després, dirigintse à mí:

«Parla!»

Jo tremolava, jo tremolava y no sabia com comensar... He fet un esforç y he intentat pronunciar algunes paraules. «Oh, víctima! Tens tota la rahó! Perdóname! Soch un vel, soch un malvat, soch un rufi! Jo estava reclòs y necessitava de la llibertat pera poder viure. Jo ha salvat la meva vida tot sacrificant la teva. Vénjat, matam, acaba d'un cop el meu sufrir. Desde que tú ets mort els homes fugen del meu costat y las donas me senyalen ab el dit: «E's un cobart! Va delatar un home pera poderse salvar ell. Escipuli el rostre, gent!... No he pogut dir res més y els morts han alsat las llosas y han desaparegut tots! Ell, besat pel vent y pels xiprers, ha fugit de la meva vista y tot ha restat en silenci... He volgut deixar el cementiri, pero no sabia per ahònt sortir. La negrò era completa y jo m'he trobava perdut. «Corb!», he cridat. «Corb, abònt ets? Pòrtam al meu món altra volta, tú qui fendeixes l'espai ab el batech de las tevas alas! El corb, del lluny ha respost: «Cobart! No vull saber res de ti! Padreixte, consúme!, que l'teu cos no es prou digno de la meva besada.»

El malalt, acabat aquest monòlech, va quedarse abatut. El meu company y jo ns'miravam commoguts pel seu dolor.

L'home va refèser y ens va mirar, com si ab els ulls volgues preguntar-nos en quin concepte teníam la seva salvació. El meu company volgué consolar-lo. Jo no vaig gosar dir una paraula.

Després dels naturals cumpliments, vam despedirnos. Ell, à l'anàrnon, va allargarnos las mans que jo vaig refusar ab certa delicadesa...

A l'arribar al carrer y rebre l'salut de l'ayre de la vesprada, va semblar-me que retornava à la vida. No gosava obrir la boca pera no haver de retreure à l'amich el poch favor de ferme assistir à n'aquesta escena. Sòls quan ell, per fi, va atrevir-se à pregunteme:

—Bé, ¿qué t' sembla d'aquest home?—vaig contestar, convensut, que no li quedava altre recurs que ferse frare.

XELA

Recordar-se tan sols un dia al any dels difunts estimats, es donar 364 vegades més d'importància als vius que als morts.

El primer que va dedicar *sempre-vivas* à un mort, degué ser un astracanista de la talla de n'Zúñiga ó de n'Melitón González.

Quan llegeixo un epitafi humorístich en un ninxo, escrit pel mateix propietari, penso que l'obre difunt, en vida, no devia ser gens graciós.

La majoria de desconsolats vivents que van à dur corona al cementiri, si hi haguessin d'anar à peu, no hi anirian.

Hi han morts que ns'son «QUERIDOS» y altres que ns'son «INOLVIDABLES». La diferència, com se veu, consisteix en quatre lletres daurades ó platejades que, à dos ralecs cada una, fan un parell de pessetonas de bon aprofitar.

¿Qué deu pensar un mort quan algú de la família li porta una corona?

Si l'parent que li d'ú es rich, deu pensar: Ay, qu'ets vanitós! Y si es pobre: Ay, qu'ets burro!

Les flors naturals estan molt bé als peus d'un mort; però estan molt millor al cap d'una viva.

* * *

La Mort es la vida dels euchs, dels corps y del clero.

* * *

«Jo no estimo tant als morts com als vius—deya un materialista convensut.—No vuy fer com els gossos, que s'acontentan ab els ossos».

* * *

L'actual y fingida veneració als difunts resulta un sarcasme. Si la veneració fos veritable y sincera, no passaria, per això, de ser una tonteria.

* * *

De cada 100 persones que visitan el cementiri aquests dies, n'hi ha 1 que s'hi emociona, 6 que s'mostran indiferents y 93 que s'hi diverteixen.

* * *

¿Per qué 'ls pastissers fan els tortells en forma de corona?...

Perque la gent, el dia de Tots Sants, al menjar las postres, comensi ja à pensar ab l'endemà, qu'és el dia dels Morts.

NECROPOLIS, vol dir ciutat dels morts. Y, pera que semblin més ciutats antipàticas, en els nostres cementiris hi han carrers alinhats à tall d'Ensanxe, cases de llouguer de vuit pisos y construccions de preu... edificades per en Falqués.

Al enterrarse un difunt hi han parents que volen que s'obi la caixa.

N'hi han d'altres, en canvi, que voldrían tancarla ab doble pany de seguretat.

Tots els nàufrechs de la vida troben, al cap de vall, la seva illa... La Isla que 'ls correspon al cementiri.

Portar criatures petites à visitar els cementiris es un absurd; es volgúrelas acostumar à la mort avans de conèixer la vida.

¿Qué'n voleu esperar d'un món que 'ns ompla d'espinas mentre vivim, y 'ns guarda les flors per després de morts?...

Els capellans protegeixen la sumptuosa festa dels Morts pel mateix objecte que 'ls modistes propagan la vanitat de la Moda.

El silenci sepulcral de que parlen las literatures de tot temps es una mentida. Dintre de las tombas hi ha una remor incessant... Y sinò, pregunteuho als euchs, que s'hi barallan per viure.

¿Quin ofici es més trascendental pera l'humanitat, el de llevadora ó el d'enterra-mort?... El d'enterra-morts, perque es el que s'acosta més al veritable *fi de la vida*.

* * *

Quan à una persona li carregan el mort, se defensa, 's queixa, s'enfada...

Els únics que no'n protestan, y que, pel contrari, voldrían carregar ab tots, son els dependents de *La Neofàbia*.

* * *

Un bon republicà no hauria de volgúrela portar may corona al cementiri.

Hauria d'esperar que fos moda portarhi gorro-frigis.

JOAQUIM AYMAMI

En el dia
de difunts

L meu odi à la Mort me fa arronsar las espallissas à totes las glorificacions de lo que reposa sota pedras funeràries May he sentit el desitj d'Hamlet de parlar à las ombras, ni d'interrogar el misteri de la budior dels cranius. El *Miserere* es la cançó dels cristians y dels dolorosos, y aborreix massa 'l cristianisme y el dolor pera deturarme à conmemorar, ni un moment tan sole, els días dedicats als morts.

En Ferrer, dieu? Sí, un bon sepulcre 'l seu, pera plàstiques revolucionaries, però 'ls revolucionaris devén estimar més à n'els homes vius que farán, que no pas els cadavres dels que feran. Donchs qué, ¿no es la vida mateixa d'en Ferrer lo que exaltém quan cridém contra la seva mort? El món, els cent mil manifestants de París, las multituds que han embestit contra les embaixades de Londres, de Berlín, de

Roma, de Buenos Aires y Bruselas, ¿qué sabían d'en Ferrer avans del suplici? ¡Res! Després del patibol, tot. No ha nascut de les entranyas de la seva mare, sinó que ho ha parit la tragedia. Per això, ja fora l' dolor davant la tomba d'en Ferrer! Y si volérem pensar en la seva mort, que sigui pera glorificarla en lo que va tenir de noble y serena, de dominació heròica del instant de conservació; l' instant suprèm en les bestias y en els cobarts. Sí, mestre Alomar, va esser una mort d'un intens valor tràgic. Petroni hauria enterrat el cos d'en Ferrer perfumantlo y fent cantar les flautas de les seves auleteides. Aquells romans sabien perdonar per una bella mort una dolenta vida. Ara, les nobles morts fan creixer la rencunya i ja 'ls cristos no troben el llençol misericordiós de les tres donas santas de la Passió del senyor Jesucrist.

La mort d'en Ferrer, passat el moment sentimental, no m' fa cloure 'ls punys de rabbia. La vida tumultuosa de Barcelona, l' esperança revolucionaria qu' en ella hi batega, necessiten un suplici. A Montjuïch, havian pujat els humils, però en ell se presentà la tortura d'un profeta. Allí se morí a allí se matava, mes quan algú demanava pels morts, el nom que constitua la resposta era gairebé un *nom anònim*. Ara no. Quan la gent que solca l' Mediterrani guayti Montjuïch, elles solas se contaran l' història. A Montjuïch afegiran un nom: el d'en Ferrer. Jo vull fer la profecia: «En l'Avenir, al Gòlgota se sumarà Montjuïch, y els dos turrons sinistres, posats per una fatalitat cara a cara a travers del Mediterrani, se distribuirán l' amor dels homes. Catalunya haurà donat a l' humanitat la sanch d'un dels seus. A Jesús, a Savonarola, a Etíen Dolet, a Joan Hus, seguirà en Ferrer, y serà Catalunya la seva patria, perque tenim de reivindicar pera en Ferrer la maternitat catalana y glorificarla com l' home primer que ha esdevingut universal d'en tre 'ls catalans contemporanis.

«Pera què, donchs, enrotillar la seva tomba, com vellas ploraneras? Els martres no afegeixen bondat, ni maldat a las doctrinas, però 'ls martres son necessaris, perque res té pera las multituds tants prodigis com la sanch. «Pera que Ell creixi, es precis que jo 'm sacrificui», diu en Judas en *Crist en la festa de Purius*, l' obra admirable d'en Joan Bovio. Pera que la Llibertat vingu a nosaltres era precisa la vida d'un dels nostres que fos representatiu, y mireu que dignament ha sabut oferir-la. Ens deyan: «en l' hora de la mort, tremoleu y reseu; en l' hora de las responsabilitats, tremoleu; la vostra fe es epidémica». En Ferrer va morir tan gentilment com els homes de 1793. No va resar, no va tremolar, no va caure plebeyament. D' entre tots vosaltres, viuillans de la turba que 'l denigreu, aveyám qui seria capás, pel seu ideal, pel seu honor, de donar-se al No-Rei ab un heroisme tan senzill y caballeresch. «Cóm morirà? — me demanava en el meu patir fraternal. — Quan vaig llegir la tragedia, la meva ànima tremolà d' orgull. Els xacals que esperavan l' agonia també haurien sentit que allò era la glorificació en lloch de la mort vil.

Per això, amics, no ploreu la mort d'en Ferrer, posant en la diada dels morts flors demunt la seva tomba. ¡A fora 'ls plors! L' Iglesia, mostrantnos las tombas, ens predica qu' es infútil la lluita, que son inútils tots els ideals, perque la podridura es el terme fatal de tot lo que viu y sois deu pensarse en la justicia divina. Enfront de les cendres d'en Ferrer, cantém avuy esperansas; que tots cridin *Iehovél*, com els grechs; que fassin brindis ab paraules els vells y beginin els fadrins, vessant, ofrena y rito a la vegada, most en el sol. No pot esser mort la d'un home que va fer del suplici un exercici de valor y de fe, sense que pogués, com el fill del fuster de Nazareth, ressucitar al tercer dia.

MARIUS AGUILAR

LA CAMPANYA DEL RIFF

Del dia 22 al 28 d' Octubre

Després de les tempestats d' aigua y vent que la setmana passada tingueren lloch a Melilla, les tropas espanyolas segueixen en el mateix compàs d' espera. Hi ha algun tiroteig; ab tres o quatre ferits, algun canoneig, pero res més.

Son rellevats alguns batallons de las posicions avansades.

Nombrat subsecretari del ministeri de la Guerra, el general Orozco torna a la Peninsula, essent nombrat pera sustituirllo un altre general que es el més jove dels generals de divisió espanyols.

Continuant arribant a la península remesas de ferits y malats, sobre tot d' aquests darrers.

Arriban a Melilla els caids enviat per Muley-Hafid per entendre ab la harca.

Els moros del davant del Penyo de la Gomera ne-gocian la pau.

las determinacions de la minoria como coacció á la labor ministerial.

«Cuidado, señores, que això fa olor de complicitat.

«Ja recordan que ab aquests mateixos termes va contestar en Cambó quan li varen anar á demanar el seu apoyo pera lograr el restabliment de las garantías?

«Això ha de deixarse á la iniciativa del Govern, — va dir. — Nosaltres no podem fer coacció sobre 'l seu ànim.

Si l cumpliment de las promesas que ha fet en Moret se deixa por lo pronto á la seva iniciativa, ja podem començar á seure.

Perque, va llauch.

De Madrid ens diuen que una de las varias persones á las quals siguió ofert el Gobern civil de Barcelona, y que per cert no volgué acceptarlo perque 'l trust li va prohibir, es el senyor López Ballesteros. ¡Avé María puríssima!

El director de *El Imparcial*, el diari més catalanófobo de la terra, governador de Barcelona!

Això no hauria sigut enviarnos un governador.

Això més aviat hauria semblat un *trágala*.

... vaja, ¿volén dir que no 'ns l' hauriam pogut tragiar?

En Moret, demòcrata.

Aquest dia anava l' home á enrahar ab el ministre d' Hisenda, y com al arribar al seu despaig trobés la porta tancada, va posar-se á cridar:

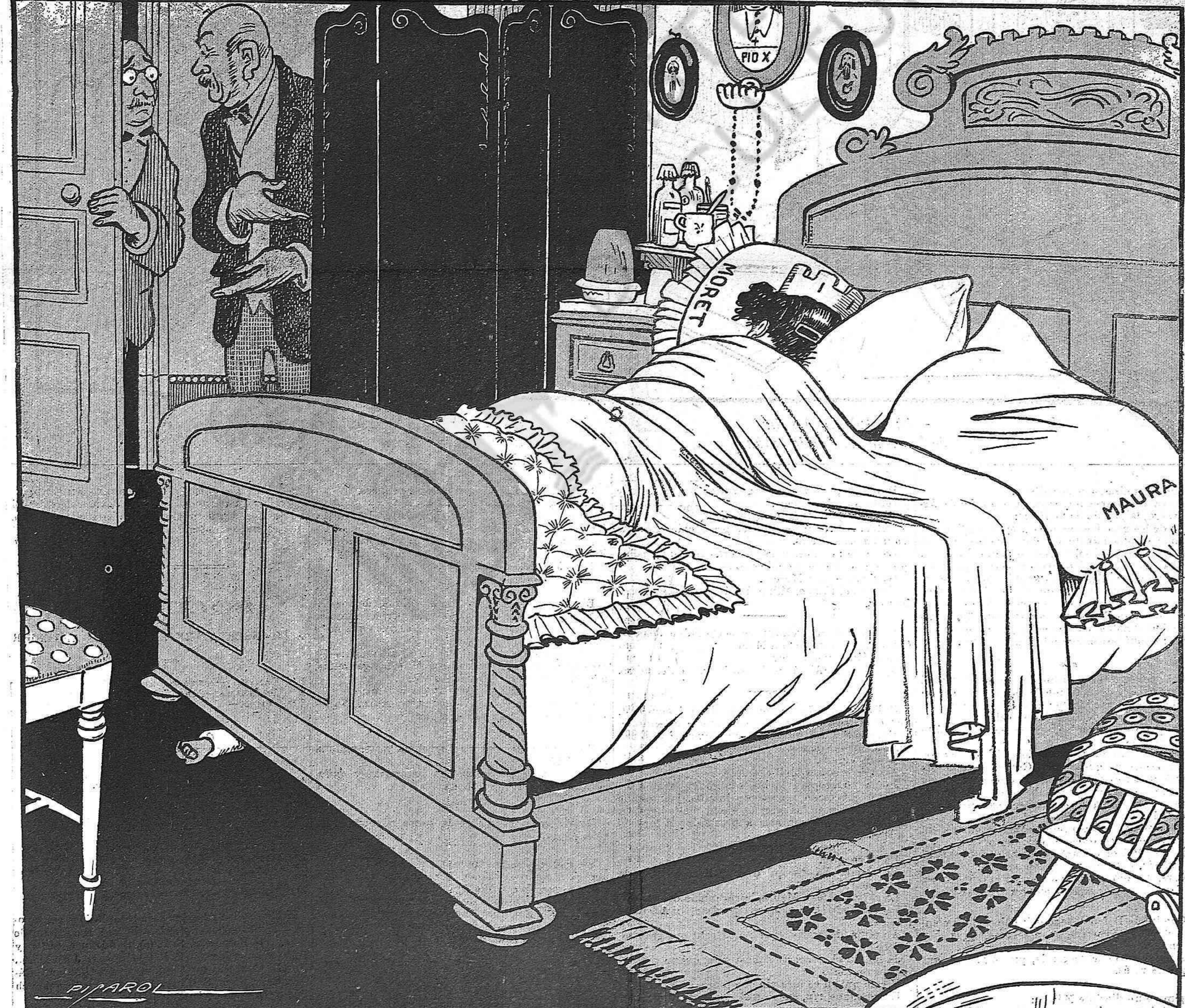
— «Pero quién abre aquí?... Hasta yo tendré que hacer antesala?

¡Quánta modestia! ¡Quina senzillés més hermosa!

Lluís XIV, el rey més soberb que hi ha hagut al món, també va dirho una vegada:

— «Casi m' he tingut d' esperar!..

Al quart d' ella

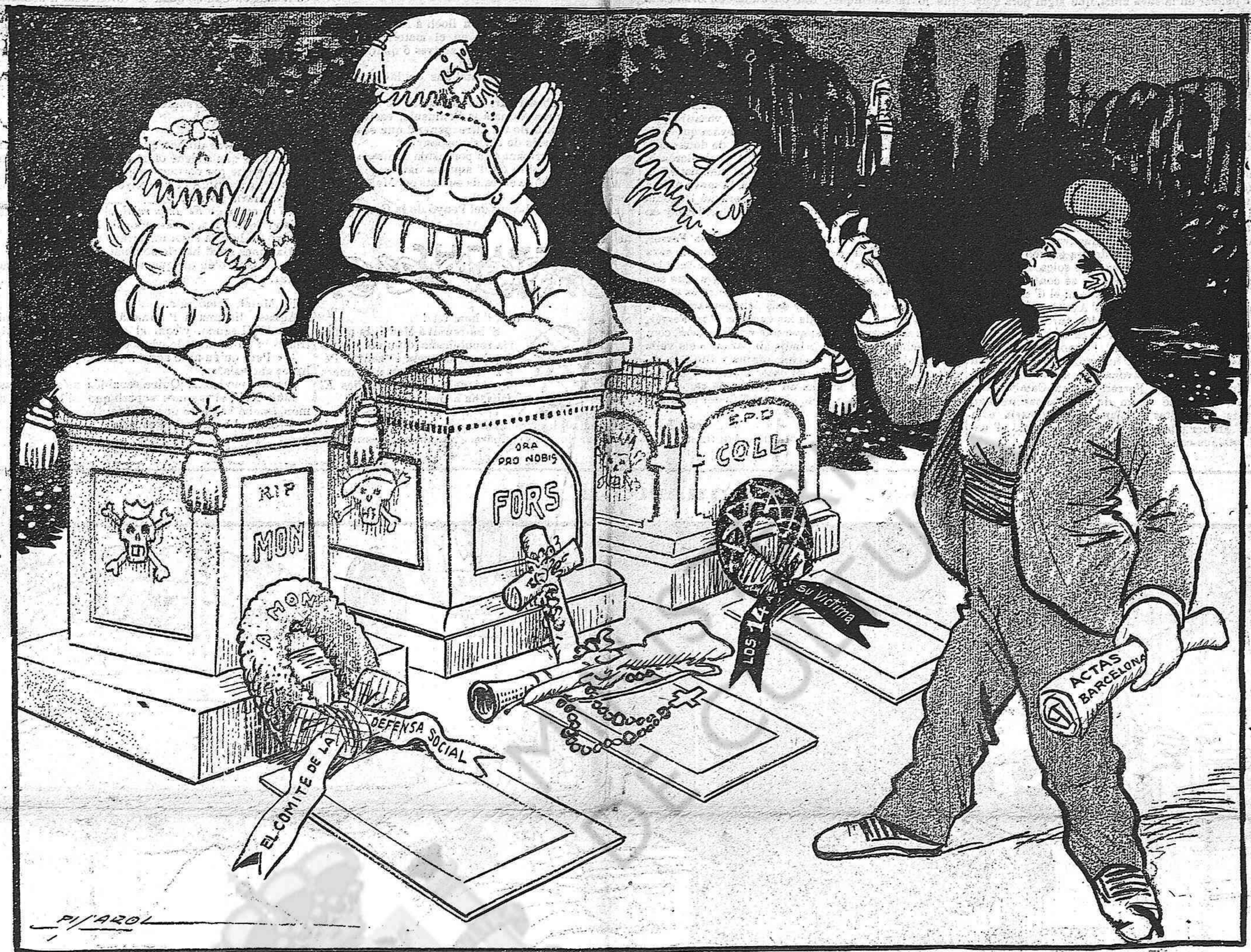

— Com segueix la malalt?

— Igual. Però ara s' ha girat del altre costat, y la pobla's figura que 's troba millor.

AL CEMENTIRI ELECTORAL

Després del enterro

—Si volviesen á salir
de las tumbas donde están,

á las manos de la Esquerra catalana
volverían á morir.

Quadret genuinament madrileny.

Cóm va celebrarse á la cort, segons refereix *Espanya Nueva*, la pujada de 'n Moret:

«Uno de los gremios que más gratamente han celebrado el acontecimiento es el de taberneros, y lo comprendemos! Los individuos que forman la Junta directiva de la Federación gremial recorren los establecimientos prodigando enhorabuenas, que sellaban con abundantes rondas del clásico Valdepeñas.

»Tabernas hemos visto, como dos ó tres en la calle Ancha de San Bernardo, en que el dueño, del establecimiento había puesto en la puerta un letrero diciendo: «Aquí hoy se convida á un quince».

* * *

Com ja pot suposar el lector, tot aquest devassall d'entusiasme s'devia á que l's taberners estaven en la creencia de que l'adveniment de 'n Moret significava la mort del descans dominical.

Y Jay! per ara son verdes, segons las notícies últimament rebudas.

El subsecretari de Gobernació—dú un telegrafo—ha assegurat que aquest Gobern té sobre la aplicació de la llei del descans dominical el mateix criteri que l'anterior. Cafés, tabernas y teatros continuarán com fins aquí, castigantse les infraccions que cometin.

¿Qué farán ara l's taberners de Madrid, quan s'enterin d'aquesta declaració aclaparadora?

¡Qui sabé! Potser eridran als obsequiats el matí de la victòria, y l's dirán, tots compungits:

—Noys, de alló no hi ha res: per lo tant, ¿voleu fer el favor de pagar aquells quinces del altre dia?

El Comitè de Defensa, segons las alocucions plantadas pels nostres carrers, se presentava á las eleccions en nom de Déu.

Y mireu si estan de desgracia, que no hi ha hagut Déu que l's votés.

Llegim en un diari de Málaga:
«A Melilla continua plouventhi á botes y á barrals... Alabat siga Déu!... Que ploguil La llàstima es que, de tant tant, encare hi pedregui poch ó molt...»

Diumenge, al vespre, un periodista madrileny preguntava á Don Segis:

—¿Qué le pareció la manifestación?

—Admirable,—respondió el president.—El nuestro es un gran pueblo.

Es veritat; el nostro es un gran poble; un poble que vé gran á tots els governants.

Inclusi al senyor Moret...

Y si no, al tiempo. Millor dit á la próxima manifestació.

El desconsolat ex-ministre senyor don Joan La Cierva ja se n' ha anat á Mula.

—A Mula, tant aviat?

—Sí, home... Aixís que l' van fer caure del burro.

El Papa Sarto ha ordenat que d' aquí endavant, durant las ceremonias religiosas que s' celebren en la Capella Sixtina de Roma, els homes s'guin ben separats de las donas.

Ara m' agrada.

Aixó es predicar ab l' exemple.

Ja que no acceptan la bisexualitat en las escolas, ahont hi concorren ignoscents infants, just es que no la permeten en las iglesias, ahont molts homes y moltes donas hi van sols á presumir y á fer conquistas.

Lo d' sempre.

En Cambó ha dit qu' está molt satisfet de la marxa política.

La cayguda de 'n Maura, la revertada de las eleccions provincials, la mort del projecte d' Administració...

Ab tanta desgracia, ¿qui no la sent una gran satisfacció?

Ja ho diu el ditxo: En aquest món, qui no s' aconsola es un tonto.

Y com qu' ell es més viu que tonto...

Entenemnos, viu, en el mal sentit de la paraula.

El doctor Martí Juliá ha donat una conferencia pública.

¿Sobre qué?

Sobre'l tema: Novas orientacions políticas.

¿Qué vindrá á ser aixó?

Dret á quin cantó 'ns orientarà, ara, el Lord-Mafor de l' Unió Catalana?

Volst'hi jugar que 'ns voldrà fer votar en negrel...

Perque ell es incapàs d' aconsellar mitjas tintas... Per xo es dels del tot ó res.

Dimecres, el nou bisbe de Barcelona, doctor Languida, va passar dos ó tres cops per las ramblas seguit d'un grupo de terragada ab boyna que no s' canava de victorejarlo y aplaudirlo.

—Es raro,—deia un, al Pla de la Boqueria:—Es raro que, haventhi encare sospesas las garantías, permetin una manifestació semblant...

Y un camàlic li respondia ab certa fiesta:

—Home, els bisbes ja s' poden aplaudir... No veyu qu' ara manan els liberals!

Pera capitá general de Barcelona 'ns envian al general Weyler.

Con tan plausible motivo las tintorerías y quitanmarchas están d'enhorabona.

Don Llorens Ardit segueix sense novetat en la seva salut.

Els radicals en passan una de grossa. No saben per quin cantó tombarse. Per l'un, tenen en Leroux, el querido caudillo (!), qu' es la nina dela ulla de tots ells y sobre tot de totes elles, y per l' altre tenen á n'en Sol, que s' ha portat com un home en valor y arrogancia, y fins està encartat en els successos de Juliol nada menos qu' en calitat d' incendiari.

¿Qué fer, senyors, en semblant situació? Si'l caudillo no ha caudillat res y en Sol s' ha portat com un home, ¿com resoldre la qüestió?...

Que ho consultin al doctor Antich, qu' es un sabi.

Quan el senyor Crespo Azorín va despedir-se de la nostra ciutat, al moment que anava á sortir se eridà.

—Viva Barcelona! Viva LA BUENA AMISTAD! La buena amistad... A què devia referirse? Si no que fos el titul d' alguna de las societats corals que va manar tancar.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

1.º XARADA.—Gra-no-ta.

2.º ANÀGRAMA.—Pens-Sopen.

G

T A P
T A U L A
G A U D E M I
P L E T S
A M S

I

4.º LOGOGRIFO NUMÉRIC.—Bunyolera.

5.º MUDANSA.—Pere-Pare.

6.º QUADRAT.—C A B M I

A V I A B

R I T M E

M A M E N

I E E N E

7.º INTRÍNGULIS.—Murcielago.

8.º CONVEESA.—Seva.

9.º TARJETA.—Tiana-Badalona.

10.º GEORGÍFICH.—Terrós de sucre.

Han endevinat totes ó part de las soluciones correspondientes al número anterior, els caballers: Escarpintoy de la noya, S. Portabella, S. P. (a) Badó Llauné, El Pep y el Paco Sadurninenchs, S. R. (a) Milionari. Juan M. A., P. y M. Cortacans (a) Llegidors de LA CAMPANA, Ramón Valls, Maco, S. Odrec, A. R. Aloy, y Joan Antich Puquí (Llegidor de La Esquella).

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, career del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C°